

„ucieśnienie” wiedzy, co z kolei jest niezbędnym elementem mobilizacji do działania.

References

1. W. Tarczyński, M. Mojszewicz, *Zarządzanie ryzykiem*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa, 2001.

2. Kaczmarek, *Ryzyko i zarządzanie ryzykiem. Ujęcie interdyscyplinarne*, Wyd. Difin, Warszawa, 2006.

УДК 657

К.В. Безверхий, канд. екон. наук, доц. (*ДТЕУ, Київ*)

В.О. Хочай, здоб. PhD (*ДТЕУ, Київ*)

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

У динамічній сфері вирощування продукції рослинництва сільськогосподарськими підприємствами доступ до високоякісних даних про органічне землеробство допомагає оцінити успіх у досягненні цілей сталого розвитку та служить ресурсом для обґрунтованого аналізу та прийняття обґрунтованих рішень дослідниками, політиками, представниками галузі та іншими зацікавленими сторонами. Вищевказана інформація також може сприяти розвитку сприятливого політичного середовища, надійних правил і стандартів, а також прозорості у секторі рослинництва.

В умовах війни значних збитків зазнало рослинництво. Зокрема, втрати природної врожайності сільськогосподарських культур у 2022 році становлять 35-40% порівняно з попереднім роком, що пов'язано зі скороченням посівних площ (внаслідок тимчасової окупації території України) та зниженням урожайності сільськогосподарських культур порівняно з попереднім роком [1]. За словами першого заступника міністра аграрної політики та продовольства України Т. Висоцького, з тимчасово окупованих територій окупанти викрали понад 500 тисяч тонн зерна та незаконно вивезли десятки тисяч тонн соняшникової олії та сотні кілограмів овочів [2]. Враховуючи вищевикладене, сільськогосподарським підприємствам, що вирощують продукцію рослинництва, необхідно впровадження нових методів управління, зокрема шляхом покращення його інформаційного забезпечення. Саме удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління

виробництвом продукції рослинництва сільськогосподарських підприємств зможе вивести процес управління такими підприємствами на якісно новий рівень. Для цього необхідно розкрити економічну сутність обліково-аналітичного забезпечення управління виробництвом продукції рослинництва та визначити його основні елементи.

Ряд вчених [3] проводять дослідження обліку та оцінки біологічних активів у сільськогосподарських підприємствах.

Обліково-аналітичне забезпечення управління виробництвом продукції рослинництва - це система обліку, аналізу і контролю, яка допомагає аграрним підприємствам і сільськогосподарським об'єднанням ефективно керувати виробництвом сільськогосподарської продукції, зокрема рослинництва. Ця система включає в себе різні компоненти, такі як облік ресурсів, аналіз врожаю, контроль над витратами і інші інструменти для оптимізації процесів виробництва рослинництва.

Основні елементи обліково-аналітичного забезпечення управління виробництвом продукції рослинництва включають:

1. Облік ресурсів. Спостереження та облік використання сільськогосподарських ресурсів, таких як земля, вода, добрива, насіння тощо.

2. Планування виробництва. Створення планів посіву, обробітку поля, поливу, добрив та інших агротехнічних заходів.

3. Моніторинг виробництва. Ведення обліку всіх робіт і процесів, пов'язаних з вирощуванням рослин, включаючи дати виконання робіт, витрати матеріалів і праці, та іншу інформацію.

4. Аналіз врожаю. Оцінка врожайності, визначення якості продукції і визначення прибутковості.

5. Фінансовий облік. Ведення обліку фінансових операцій, витрат і доходів, пов'язаних з виробництвом продукції рослинництва.

6. Аналіз витрат. Визначення витрат на виробництво продукції рослинництва і пошук можливостей для їх оптимізації.

7. Звітність. Створення звітів і аналітичної інформації для прийняття управлінських рішень на основі облікових і аналітичних даних.

Враховуючи викладене вище, обліково-аналітичне забезпечення допомагає сільськогосподарським підприємствам керувати ресурсами, планувати роботи, виявляти слабкі місця у виробництві та оптимізувати процеси для підвищення ефективності і прибутковості продукції рослинництва. Воно також допомагає вдосконалювати агротехніку та вирощувати якісну продукцію для забезпечення

продовольчої безпеки країни і забезпечення експортного потенціалу сільськогосподарських підприємств, вихід їх на нові ринки збуту продукції.

Інформаційні джерела

1. Наповнюють бюджет і годують. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/napovnyuyut-byudzhet-i-goduyut/>.

2. Тарас Висоцький: Окупанти крадуть в українських аграріїв зернові, олію, овочі та сільгосптехніку URL: <https://minagro.gov.ua/news/visockij-okupanti-kradut-v-ukrayinskih-agrariyiv-zernovi-oliyu-ovochi-ta-silgosptechniku>.

3. Безверхий К.В., Ковач С.І. Облік та оцінка біологічних активів у сільськогосподарських підприємствах. *Фінанси, облік і аудит*. 2013. Вип. 1. С. 229-239.

УДК 657

С.І. Васи́лін, д-р екон. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

ОБЛІК І КОНТРОЛЬ МАЙНА БІЗНЕС-СУБ'ЄКТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Основу функціонування бізнес-суб'єктів становить майно, яке включає необоротні та оборотні активи, використання яких є основою генерування економічних вигод та безперервного протікання технологічного циклу. Із початком повномасштабного військового вторгнення російської федерації на територію України, бізнес-суб'єкти низки регіонів України, особливо на сході, півдні та півночі, зустрілися з низкою загроз, втратою контролю чи фізичним знищенням майна.

З погляду бухгалтерського обліку реалії війни вважаються надзвичайними, невідворотними та об'єктивними обставинами, які у пов'язані з тимчасовою окупацією територій розташування бізнесу та майна; знищенням майна внаслідок обстрілів чи ракетних ударів; псуванням майна (будівель, техніки, обладнання, виробничих запасів, продукції, товарів) внаслідок неможливості доступу до нього; крадіжками майна та продукції та ін.

На сьогодні понад 18% території України перебуває під тимчасовою окупацією російським режимом. Згідно Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», «за державою Україна, територіальними громадами сіл, селищ, міст, розташованих на тимчасово окупованій території, органами державної влади, органами